

2026-04-10 Nr. NV-891

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-26-257(2), TAIS 26-5018; TAP-26-258(2), TAIS 26-5019; TAP-26-259(2), TAIS 26-5020		DĖL VYRIAUSYBĖS 2002 M. KOVO 27 D. NUTARIMO NR. 405 „DĖL VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“, VYRIAUSYBĖS 2002 M. RUGSĖJO 10 D. NUTARIMO NR. 1422 „DĖL ĮVAIKINIMO ORGANIZAVIMO NUOSTATŲ IR ASMENŲ, NORINČIŲ ĮVAIKINTI VAIKUS, IR GALIMŲ ĮVAIKINTI VAIKŲ APSKAITOS LIETUVOS RESPUBLIKOJE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ IR VYRIAUSYBĖS 2004 M. BIRŽELIO 8 D. NUTARIMO NR. 695 „DĖL STATISTINIŲ RODIKLIŲ APIE VAIKUS SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2026-05-01	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-04-07	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Poreikis patikslinti vaiko globos organizavimo, įvaikinimo organizavimo nuostatus ir kitus, su jais susijusius teisės aktus, siejamas su būtinybe juos suderinti su Civilinio kodekso (CK) pakeitimais.

CK pakeitimais (nuo 2026-05-01) panaikinti amžiaus apribojimai asmenims, norintiems tapti vaiko globėjais¹; patikslinta, kad užsienio valstybių piliečiai, gyvenantys užsienyje, vaiką Lietuvoje gali įvaikinti tik tada, jei neatsiranda Lietuvos Respublikos piliečių, kurie gyvena užsienyje, arba užsieniečių, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvoje; patikslintos savivaldybės, globos centro ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos (Tarnyba) funkcijos organizuojant vaiko globą; nustatyta, kad vaiko globą vaikų globos institucijoje išimtiniais atvejais galima nustatyti vaikams, kurių amžius iki 5 metų ir kt.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vaiko globos organizavimo nuostatų projekte siūloma (dėstoma nauja redakcija):

- Papildyti išvados dėl pasirengimo globoti (rūpinti) vaiką turinį: numatyti, kad turi būti objektyviai įvertintas asmens amžius bei fiziniai, psichosocialiniai gebėjimai ir galimybės; gebėjimas padėti vaikui kurti pasitikėjimu grįstus tarpusavio santykius, įgyti socialinių ir savarankiškumo įgūdžių; gebėjimas bendradarbiauti sprendžiant vaiko ir šeimos problemas; nurodoma jo kalba (-os), šeiminė padėtis ir kt. (išvados formą tvirtins Tarnybos direktorius).
- Patikslinti subjektų, dalyvaujančių vaiko globos organizavimo procese, funkcijas: sprendimus dėl laikinojo globėjo paskyrimo, globėjo atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų priima ne savivaldybės meras, bet Tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo; globos centras atsakingas už galimų globėjų paiešką ir rekomendacijos teikimą Tarnybai ir kt.
- Numatyti, kad Tarnybos atestuotas asmuo yra globėjų ir įtėvių rengimo specialistas, kuriam suteikta teisė vesti mokymus ir vertinti asmenų, siekiančių tapti globėjais, gebėjimus.
- Patikslinti savivaldybės, kurioje nustatoma laikinoji globa ir skiriamas globėjas, parinkimo kriterijus.
- Detaliau reglamentuoti vaiko globėjo atleidimo nuo pareigų procedūras, įtvirtinti galimybę į globos peržiūrą, esant poreikiui (pvz., sprendžiant dėl globėjo atleidimo nuo pareigų), įtraukti globojamą vaiką.

¹ įgyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimą, kuriame konstatuota, kad CK nustatytas teisinis reguliavimas, kuriuo įtvirtinta maksimali asmens, siekiančio globoti vaiką, amžiaus riba – 65 m., dėl kurios asmuo, neatitinkantis šio reikalavimo, nepaisant jo pasirengimo globoti vaiką, jokiais atvejais negali būti paskirtas vaiko globėju, prieštarauja Konstitucijos 38 str. 2 d.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Ivaikinimo organizavimo nuostatų projekte siūloma (dėstoma nauja redakcija):

- Atsisakyti „galimų įvaikinti vaikų, atitinkančių specialiuosius kriterijus“ sąvokos ir tokių vaikų apskaitos sąrašo formavimo bei procedūrų, susijusių su jų įrašymu ir išbraukimu (dabar tai taikoma tarptautinio įvaikinimo procedūrose, CK pakeitimais nustatčius aiškią įvaikinimo prioritetų seką, tai taps nebeaktualu).
- Atsisakyti Tarptautinės įvaikinimo komisijos kaip atskiro subjekto (dabar ši komisija vertina ar vaiko interesus atitinka tarptautinis įvaikinimas ir teikia Tarnybai rekomendaciją įtraukti vaikus į galimų įvaikinti vaikų, atitinkančių specialiuosius kriterijus, sąrašą) ir numatyti, kad vertinimą atliks Įvaikintojų parinkimo komisija.
- Patikslinti išvados dėl asmens, norinčio įvaikinti vaiką, pasirengimo jį įvaikinti, turinį: numatyti, kad turi būti objektyviai įvertintas asmens gebėjimas padėti vaikui kurti pasitikėjimu grįstus tarpusavio santykius, įgyti socialinių ir savarankiškumo įgūdžių; gebėjimas bendradarbiauti sprendžiant vaiko ir šeimos problemas; nurodoma jo kalba (-os), šeiminių padėčių ir kt. (formą tvirtins Tarnybos direktorius).

Asmenų, norinčių įvaikinti vaikus, ir galimų įvaikinti vaikų apskaitos tvarkos aprašą siūloma papildyti nuostata, kad prieš įtraukiant vaiką į galimų įvaikinti vaikų apskaitą, turi būti išklausa jo nuomonė ir į apskaitą jis įtraukiamas tik tuo atveju, jei sutinka būti įvaikintu, kitu atveju (jei neprieštarauja geriausiems jo interesams) į apskaitą neįtraukiamas. Taip pat, suderinant su siūlomais Įvaikinimo organizavimo nuostatų pakeitimais, atsisakoma Galimų įvaikinti vaikų, atitinkančių specialiuosius kriterijus, sąrašo formavimo ir visų su juo susijusių procedūrų.

Statistinių rodiklių apie vaikus sąrašo projekte patikslinami kai kurie statistiniai rodikliai, suderinant juos su siūlomais Įvaikinimo organizavimo nuostatų pakeitimais.

Numatoma įsigaliojimo data – 2026-05-01.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐ Taip ☒ Ne

**ADMINISTRACINĖ
NAŠTA
(PRISITAIKYMO
IŠLAIDOS)**
☐ Taip ☒ Ne

GYVENTOJAMS

☐ Taip ☒ Ne

ŪKIO SUBJEKTAMS

☐ Taip ☒ Ne

**VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR
ĮSTAIGOMS**

☐ Taip ☒ Ne

Projektais siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą įgyvendins Tarnyba, savivaldybių administracijos, globos centrai, vykdydami jiems įprastai priskirtas funkcijas.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒ TM ☐ FM ☐ AM ☐ EIM ☐ EM ☐ KAM ☐ KM ☒ SAM ☐ SM ☐ ŠMSM ☐ URM ☐ VRM ☐ ŽŪM ☒ LSA
☐ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☒ Nevyriausybinių organizacijų (Nacionalinė globėjų, tėvų mokymo ir konsultavimo specialistų asociacija) ☒ Kita (Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Valstybės duomenų agentūra, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, Tarnyba, Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra, VĮ Registrų centras)_

Likusių kritinių nesuderintų pastabų nėra.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektai patikslinti pagal LRVK Teisės grupės ir Socialinės politikos grupės pastabas (suderinta darbo tvarka).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaite-Garbštienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja